

Wa d'is tiepies Berregs?
't Drage van gerdijne,
't dialekt, 'n volle
Dubbelstraat mè stèengoele dweile?
De meziek?

Meziek onmaskerd

Om mè da leste te beginne. Voor wie de ceedee 'Ontmaskerd!' kent, die beluisterd et, of fleet jaar 'de Leutmarreton' op ZuidWestTV et gezien, is 't gin ge'eim mir datter milledieje van Vastenavendliedjes die me n'ier speule geleend zijn. De dijkletsers van Eddy Christiani ware faveriet. Mar ok op de milledie 'de Saxofoon van Ome Toon' van Johnny Jordaan wier 'n Berregse tekst geschreve. In 't Meziekketern van deze Vastenavendkrant en op FeesBoek worre n'al 'n aantal jare Vastenavendpopperiekes, mè liedjes van vòr 1946, één voor één uitgeploze. Da d'aan de milledie van: 'D'r ga niks bove Berregel', niks Berregs aan is, is nou ok gin ge'eim mir. 't Mèest populèere liedje is van orizjine 'n Midde-Brabantsliedje.

In 1981 wier in Vught, Dommelbaorziedurp, di liedje mette titel 'Omdat de Toren zo hoog is' uitgebrocht. De tekst en oögstwaarschijnlek ok de meziek, zijn van d'and van Wim van Hooff. 't Liedje is dèer tijdes karneval 't volleksliedje. De voormalege prinse Nilles I, Kees Becht en Wannes I, Jan van Giels pikte de milledie op en makte d'r 'n eige tekst op. Ze zonge 't in 1982 same op d'Ofavend. Kees Becht zong 't da zellefde jaar nogges op de Sluiting. 't Liedje bleef ange en kwam in 1985 as B-kant op 't plaatje terecht.

Andersom gebeurde 't ok. Berregse liedjes, mè tekst en n'al, wiere landelek uitgebrocht. Leo Hoppenbrouwers, beter bekend as Leo den Hop makte van 't Vastenavendliedje: 'Ei dèer kom Steketee wir aan', 'n 'it, mette de titel 'M'n Boerekiel'. Eël 't land zong in 1973 in 't oög Ollands: "Zeg waar... waar is m'n boerekiel..." 'Wa d'emme toch 'n elleftal', nog zo'n bekend liedje wier deur C.V. Dun Picollo uit Oeteldonk mè de Berregse tekst op 'n ceedee gezet. "Ei allee..., doede mee..., voor de leut..."

'n Bietje verandere

Bij de veldtekes vinde ok kruisbestuivinge. Zoas 'die' uit Oudenbosch, 't Puitenol. Omdasse zellef gin inspirasie adde, of 't d'r eige makkelek wilde make, stuurde ze in 1957 oögstwaarschijnlek zullie Prins mette trein naar 't Krabbegat om veldtekes te koope. In 't eerste 't beste kefee kocht tie z'ammaal op. 't Veldteke van 1957 wier, mè wa d'aanpassinge aan 't stadswape, in 't Puitenol onder leeje van de Karnavals Stichting S.O.K. verdeeld. De rest wier op de mart gebrocht.

't Berregse n'aan de Tullepetaon!

't Beeld van de Tullepetaon op de Nuuwe Mart in Roosendaal, Tullepetaonestad, et d'ok Berregse veldtekes om'ange of beter gezeed: as medallies op z'n borst gespeld. Bedoeld als 'n eerbetòon aan Berrege. Teminste, zo wor 't uitgeleed. Ok in de bronze plakettes aan de sokkel waarop 't beeld sta, vinde fragmente van veldtekes trug. Trouwes d'eerste verbeelding van 'n Tullepetaon is toe te schrijve n'aan 'n Bergenèer: Johan van de Broek. IJ makte 'n ontwerper as voorlòper van d'uidege poeelpetaat.

Sprokkelkultuur en leentjebu

D'r ga niks bove Berrege!?

't Bekende rijke boerekoppe van Sjekke Hout... getekend deur Leo Gestel, één van de "gròote vernuwers van de beeldende kunst."

Goud van Hout!

In de verbeelding van de Vastenavend zijn kunstwerke van kunsteneers en ontwerpers ok buite Berrege gekopiejeerd. In karnavalskrante van omleggende plaatse ziede tekeninge, die uit onze Vastenavendkrant zijn geknipt en weer in andere krante zijn geplakt. Huijbergen, Sanegat, ga zo prat op 't Krabbegat dasse 't briefpapier van de Stichting Vastenavend nagetekend ebbe en d'r oorkondes van ebbe maket. 't Werrek van Sjekke Hout is ok veul nagetekend. Een van 's lands belangrijkste Moderniste Leo Gestel makte 'n sterrek op Hout likende tekening.

Die prent kwam onlangs op 'n veiling en brocht zowatte 'n fortuin op! Da Gestel op de beroemde 'Bergense School' (1915-1925) gezete n'et zal ongetwijfeld de prijs ebbe opgevoerd.

Koppe uit Duitsland en gaze maskes uit Tsjechië

De koppe die ge op die tekeninge ziet zijn ok nie van orizjine echt Berregs. Mar ier ebbe

me ze omerremd en worre ze gekoesterd.

Deze 'Gapers' zoas me z'ier noeme zijn in de jare '20 gemakt in Duitsland bij de firrema Eilers & Mey uit Manebach in Thüringen. Vieja België, Verviers en Brussel, zijn ze deur de toenmalege Berregse karnevalsklup van T.O.G. op de kop getikt.

't Zellefde lake 'n pak geldt voor de 'Berregse' gaze n'en pepiere maskes. Ok die wiere bij Eilers & Mey gemakt. Diejen antieke gaze of pepiere maskes vinde nog welles op vintage websaits.

Mar ge schrikt wasse dèer vor durreve te vrage! Toen de maskefabriek stopte zijn veul van de gipse-maske-malle, waarop en waarin die maskes gemakt wiere, verkocht. 'n Deel van die malle is in Tsjechië terecht gekomme. Dèer worre ze nou bij onderde gemakt en gaan van dèeruit d'éele wereld over.

Goed voorbeeld doe goed vollege

Me refeerde n'al aan Den Bosch, Oeteldonk. Datte karneval van Oeteldonk medel et getaan voor 't Krabbegat is nie ondenkbaar. In 1882 wier dèer as één van d'eerste plaatse in Brabant 't karnevalfeest weer gedoogd, nada 't jare overal te vuur en te zwaard deur de kerrek en 't stadbestuur wier bestreeje. In Den Bosch adde ze iets verzonnen waardeur karneval 'n persiefilaasje wier. De stad wier omgekeerd in 'n durrep. D'r wier 'n onechte burregeméester en 'n gemeenteraad benoemd. 'n Totale omkering mè redevoeringe en proklemasies. De Prins kwam van buite en wier elke jaar van 't stesjon g'aald. 't Was 'n suukses en deze 'nette en fesoeneleke manier' van Vastenavend viere kreeg landelek navolging. Ok in Berrege! Bosche elemente wiere overgenome zoas de proklemasies en de h'aanspraak. Die kenne me ier nou as 't Pratje op 't Biljart. Vòr 1940 ield de voorzitter van T.O.G. elke jaar 'n h'aanspraak naar prins Waringa. De aankomst mè d'n trein op 'stesjon wier overgenome n'en ok 't gegeve van 't Oeteldonks moeras. Wij ebbe 'de Slikke en de Schorre van 't Scheld.'

De Vastenavend zoas me die ier viere, was op zijn beurt ok wir 'n voorbeeld da wir overgenome wier deur andere plaatse in West-Brabant.

Prinsepak

Zellefs 't prinsepak van Waringa was eender as dan van Amadeiro dèerzo. Prins Nilles I et da pak nog 2 jaar gedroge. In 1948 attie 'n spiksplinter nuw pak mè d'n steek zoasse die in Limbureg en Duitsland drage. Nog steeds worre de prinsenpakke, nar 't eerste model, in Duitsland gemakt. Mar meestal wel deur 'n Bergenèer gedroge, da dan wir wel. Dagge as prins in zo'n pak mè glaze diejemante 'n voorkomme en 'n uitstraling et, ad Martien Musters, Prins van Hoeven, Peejenland, goed gezien. IJ droeg presies 't zellefde pak en kròontje mè naar beneeje gekrulde punte en ok zukke ròod en witte béénkappe as de Berregse prins.

De verkleed cultuur is langzaam mar zeker ontstaan. Van mooie pakskes op de vastenavendbals en boerekiele, uit Belgies Kempe, nar meters' oöge, mè gerdijne, lampekappe, vogelkooie en fietsbande, verkleede dweile. D'r zijn raakvlakke mè d'eeuweuwe maniere van verkleee, waarvan Sunne-klaas op Ameland d'r een is. Mar zellefs van nóg eeuwe wijer trug: Wolfgang Goethe beschreef in 't boek 'Het Romeinse Carnaval', karnevals-vierders die ge'uld ware in tabarro's. Dèer make wij dan wir 'Mannekijne n'in gerdijne' van. Da 't in de Vastenavend nog steeds van alles bij wor gesprokkelend en dat 'r overlappinge zijn mè d'andere feest-kulture is éemaal nie erreg, alles wor ommes gewòon ver-Berregst!

"Ge motter nie van ge'oord ebbe, ge motter bij zijn!"

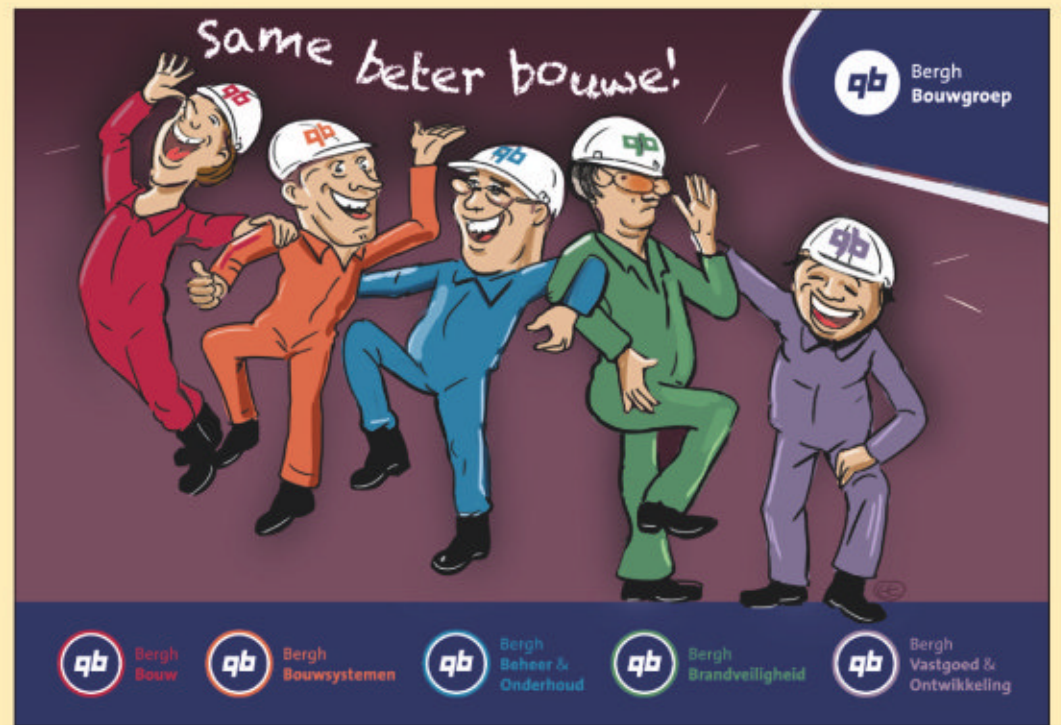
Zo leukig bij Zo Kinderopvang!

Nieuwsgierig?

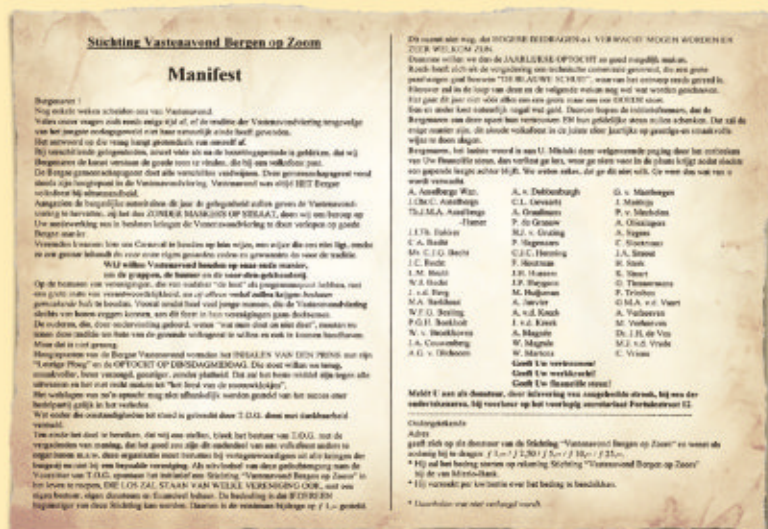
Kék op

www.zokinderopvang.nl

zo
kinder
opvang

d'Ondertekenèers van 't Manifest Jan Bakker

In mei 1945 was 't zo wijd: me wiere bevrijd en de wederopbouw was 't parool. In Berrege denke ze veral ok aan de wederopbouw van de Vastenavond 'op een oude manier' en 'om grappen, de humor en de voordien-gehouderij'. 49 (!) Bergenèere stonde achter 't iniesjatief da opgetekend wier in 'n Manifest. Ellek jaar zoeme me n'in op één van d'ondertekenèers van 't Manifest. Di jaar zjoernelist Johannes Josephus Theodorus Bakker.

Jan Bakker, zo attie in breeje kring genoemd wier, was, welleswaar in 1881 in Breda gebore, 'n op en top Berregeenèer. In 1903 begon tie z'n lóopbaan as leerling zetter op

de andelsdrukkerij van Verlinden. 'n Drukkerij die ok dagblad De Zoom uitgaft. De uitgever van deze krant ield z'n eige nie op mette karneval, zoas 't fèest toen noemde, en 't rond 1900 gevierd wier. "...Weinig moois veel lelijks," sta 't in de krant. "Geen bepaalde vertoningen... wel veel slierten langs de straten...". Men sprikt over 'dweilen'. Da woord sta vor 't eerst in de Zoom van 20 febrewarie 1899.

Die anti-stemming sloeg na de Eerste Wereldoorlog om in 'n pro-stemming, waarbij zellefs aangedronge wier op gemeentelike subsidie voor 't karneval in Berrege. Jan ad z'n eige inmiddels opgewerkt nar oófdridakteur en bleef da ok na de fusie van De Zoom mè

Jan Bakker sjureerde n'in de jare '30 d'n optocht.

dagblad De Grondwet naar dagblad Brabants Nieuwsblad. Jan's liefde vor de geschiedenis en kultuur van Berrege was gróót. In de rebriek 'Bergse Krakelingen' schreef tie ier over.

Jan Bakker was ok sportman in art en niere en makte z'n eige naast z'n sportzjoernelestieke werrek, voor onder andere 't turnblad van 't Koninklijk Nederlandsch Gymnastiek Verbond, ok verdienstelek as

sikkeretaris en voorzitter. As adjunct-adminiistrateur was tie verbonde mè 'Het Vrijwillige Landstormcorps West Brabant.' Ok was tie één van d'oprichters en de gróôte man, bij de Zeeuws Brabantse Turn Kring en de Berregse turnvereniging Udl. Veul van d'ondertekenèers, waaronder Jac Becht en Goof van Mastbergen, ware betrokke bij Udl.

Deër val de frank as 't om 't Manifest gaat. Mense van goeie naam en faam wiere gevroge om 'n fundament onder de Vastenavond te legge en 't Volleksfèest uit te drage. Jan wier, mè nog 12 andere, waaronder ok zjoernelist, Gerard Timmermans, (o.a. sikkeretaris van MEVO, 't latere Olympia en MOC '17) as adviseur

gevroge vor de advies-kemissie van de Stichting Vastenavond die 9 maande na d'n Tweede Wereldoorlog op 6 jannewarie 1946 wier opgericht.

In de oorlogstijd iel Jan 'n dagboek bij waarin tie beschrijft wa 't r in de stad gaande was. In maart 1945 kwam t'r 'n 32 pagina's tellend boek: 'Een lach en een traan'. 'n Pasaazje in 't oófstuk 'Vliegende Bommen', waarin 't ga d'over schietgebedjes welke, zoas beweerd wer, deur 'n goedlachse pestoor aan de katechismuskinders wer geleerd: "Onze Lieve Heer, Gooi hem in de Schelde neer" en "Onze Lieve Vrouwke, Gift em nog 'n douwke!" In 2004, 60 jaar na de bevrijding, is 't boek opnuuw uitgegeve.

Jan Bakker, oófdridakteur van dagblad De Zoom en later van Brabants Nieuwsblad.

jureren oeft gin punt te zijn zegge ze welles. Dag gel zeker vor Marian Mazairac die dees jaar vijftienvijftig jaar zjureert

De wollef en de zeuve geitjes
Voorda Marian bij de zjurie kwam dee ze jare mee in d'n Gróôte Optocht. "Vanaf mijn twaalfde jaar liep ik mee. De eerste keer was in 1960. Toen mocht ik samen met nog zes anderen ook als geitje meedoen met de Kindervastenavond." 't Spel da d'opgevoerd wier was: 'De wollef en de zeuve geitjes.' De verdwene prins kwam as leste uit de buik van de wollef. "Het was zo leuk dat wij, als geitjes, tijdens de Gróôte Optocht mee mochten rijden in de koets van de voorzitter", erinnert Marian zich nog as de dinsdag van gistere. "Een jaar later liep ik mee in de loopgroep van mijn moeder, de Rooie Bes. De dames van de loopgroep mijn moeder Ali Juten, de Rooie Bes waaronder Bertje Stuart, Angelie Verhoeven, Joke van de Vaart, Lia van Riessen gingen naar de diverse bals en deden mee met het prijslopen in die tijd. Het meedoen aan de Gróôte Optocht lieten ze aan hun kinderen en hún vriendinnen over."

Nada Marian 'n aantal jare mette Rooie Bes ad meegelóope, leek 't de klup 'n goed ideeje dassen 'n ontwerptekening in zou diene. "Er werd eerst een idee bedacht en daarna zou ik een

Marian Mazairac zjureert 5 x 11 keer Jeugdgroepe zijn veul belovend vor de toekomst

Marian: "De leutstoet heeft toekomst en die zal ze ook blijven houden."

bijpassende tekening maken", vertelt Marian.

"Als ik toen had geweten wat een kunstwerken er werden ingeleverd, had ik er vast niet aan mee gedaan." 't Leverde aar 'n gratefikasie op. Toen is ze in 1966 in beeld gekomme en deur de toenmalege voorzitter van Kemmissie Optocht, Eddy van Vianen en de zjurievoorzitter, Jan Bus persóónlek vor de eervolle zjuriebaan gevroge. "Mijn vader, Toon Juten, was ook lid van de Kemmissie Optocht, dus de lijnen ware kort. Jarenlang ging ik samen met mijn vader naar Hotel De Schelde, waar toen de optocht vertrok, om me aan te melden."

Puntelijste

Oe gata zjurere eigelek in z'n werrek? Marian: "In de beginperiode begon je bij de enkelingen, het jaar daarna de paren, weer later de kleine groepen en vervolgens moest je een steeds moeilijker categorie beoordelen." "In de loop der jaren is het jureren wel veranderd van een eenvoudige puntenlijst naar 'n meer ingewikkelde lijst met meerdere jurycriteria." Optochtd deelnemers wete nie deur wie ze beoordeeld worre. "Soms weten juryleden zelf niet eens wie de medejuryleden in hun categorie zijn", zegt Marian. Op verschillende plekke lengst de roete bekekt de zjurie tusse de toeschouwers de Gróôte Optocht. "Het is wel mooi om zo opmerkingen van omstanders aan te horen", zegt Marian. "Vroeger waren de juryleden per categorie in groepjes ingedeeld en kon er nog nagepraat worden over de volgorde van de prijzen. Dat is nu niet meer en misschien wel zo eerlijk", vindt Marian.

Optocht vriendin

"Bijna bij elke optocht trek je met één of meer andere juryleden uit andere categorieën op. Vooral van de meer ervaren juryleden leer je veel", wit ze uit eige ervaring. "Zo was Leida Damveld, de moeder van Koert, jarenlang mijn optocht vriendin." Omda Marian onder andere same mè Leida de lóopgroep beoordeelde, zag ze 'aar kwaliteite.

Leida en Marian tijdens de ontwerpbeoordelingsavond in 1984.

"Haar oog voor details en haar kijk op aspecten waar je misschien aan voorbij zou kunnen gaan was subliem: Draagt iedereen dezelfde schoenen? Dezelfde lange broek? Was iedereen gemaskerd? Klopte het aantal deelnemers? Vanzelfsprekend zijn dat nu nog steeds zaken waar ik extra op let."

Onvergetelekke Gouwe Koets

De Gouwe Koets van bouwklup de Leutige Krabben zal Marian nooit mir vergete. De beoordeling en de prijstoeckenning leidde tot gróôte konsternasie. Wa was 't geval. "Het was destijds de gewoonte dat de jury een uitgebreide lijst kreeg met daarop het prijzengeld. Het rijdend gedeelte

werd getoetst aan het geldbedrag dat daar bij hoorde. Dat in ogenschouw genomen en met de puntentelling kwam er een uitslag. Daar bleek uit dat er geen eerste plaats uit tevoorschijn kwam. De eerste plaats werd overgeslagen, dus de Leutige Krabben werden tweede", wit Marian nog goed. "Het ging de bouwclub uitsluitend om de eervolle eerste plaats." De zaak dreigde in 'n impasse te gerake en 'r volgde voor Marian en de toenmalege zjurielede, de Leutige Krabben en de Kemmissie Optocht nog veule vergaderinge. "Uiteindelijk zal het voor iedereen goed afgelopen zijn", zegt Marian er nu over. "Het is een van de redenen dat ik die, overigens prachtige, Gouden Koets nooit meer vergeten ben."

De optocht van de toekomst

Amme Marian vrage naar de toekomst denkt ze datte de Gróôte Optocht uit gróôte en kleine wagens zal bestaan. "Maar wat blijft gelden: Is het idee en het motto duidelijk voor de toeschouwers? Verder zal de techniek verbeteren. Bewegende onderdelen kunnen veel toevoegen en niet onbelangrijk de figuranten rondom de wagens, hun spel, kleding en actie, het draagt allemaal bij." "Een groot gemis blijft het aantal loopgroepen. Vroeger had je er maar genoeg. Onder Ons, De Rooie Bes, Dozjintje Leut, De Soosjeslijmers en, hebben vele jaren voor veel leut in de optocht gezorgd. Misschien zijn ze verdwenen omdat er geen bals meer zijn. Daar werden ze vaak gevraagd om ook in de Gróôte Optocht mee te lopen."

Wijer kijkend ziet Marian gelukkeg jong telént. "Het is mooi dat er jeugdgroepen actief zijn. Dat is veelbelovend voor de toekomst."

ME ZOEKE NOG NUUW PERSONEEL!

GOVATECH
- TECHNISCH COMPLETER -
LUCHTKANALEN || KLEIN CONSTRUCTIE || RVS/ALU/STAAL
WWW.GOVATECH.NL | (0164) 675 220 | INDUSTRIEWEG 5, 4661 VN HALSTEREN

AGGE NOU ECHT 'S
LEKKER WIL DWEILE
DEUR DE STRATE...

KOOP DAN OEW
SCHOENE BIJ TAALMAN.

ME EBBE ZE IN
ALLE SOORTE EN MATE!

taalman
SPECIALIST IN VERANTWOORD SCHOEISEL

Wassenaarstraat 19 - 4611 BS Bergen op Zoom - tel. 0164-234206 - www.taalmanschoenen.nl

BRÒDDJE DUBBELSTRAAT

**BRÒDDJE AMBURREGER
'ALLES DR'OP EN DR'AN'**

Burger • Gebakken Juin
Curry-Shaslick Saus
2 bonnen / €5,00

**BRÒDDJE 'SPEK MÉ
TRUFFELMAYO'**
2 bonnen / €5,00

BRÒDDJE 'N ÉÉTE N'OND'
Hotdog XL • Zoet-zure kool • Ketchup
Mosterd • Krokante Juin
2 bonnen / €5,00

OP GÉ JÉ ÈM KUNDE BOUWE

Meer wete?

Me geve advies is ons devies

GJM Bouwadviseurs
Markgravenlaan 3
4626KK Bergen op Zoom
T 0164 25 18 18
E info@gjm.nl

- BEHANGEN
- SCHILDEREN
- HOUTHERSTEL
- BEGLAZING

Professional nodig? Bel. 0165 - 74 50 50 of kijk op: cosinabv.nl

Ok agge in de toekomst 'n uis zoekt..

Tel. 0164 - 685925
www.helmigmakelaardij.nl

MARVATO
advocatuur

MARVATO
belastingadviseurs

Lelyweg 8 | 4612 PS Bergen op Zoom | 0164 68 70 00 | www.marvato.nl

Astrid Kersseboom vier d'ier al 3 x 11 jaar Vastenavend 'Zo tusse de (slimste) mense... bij ons in 't Krabbegat'

'oef ier nie gebore te zijn, om ier vandaan te wille komme.' 'n Slotregel van 'n gedicht waarin ok wor verweze naar 'de worsteling mette wereld buite'. De trots van 'n Berregenèer is gròot. IJ pronkt mè d'alles wa de stad rijk is. IJ lat z'n eige niks op-legge. Kom d'as buitestaander mar nie aan z'n stad, da d'ettie liever nie. Ok al wit tie datte stad ier en dèer wa van z'n glans et verlore. Aan d'n andere kant is tie 'n verkekte goeie gast'eer of gastvrouw.

Astrid Kersseboom, tweede van links, Vastenavend: 't gevoel van één grote reünie.

Da gel zeker agge deur em of aar wegwijis gemakt zijt in de Berregse Vastenavend. 't Féést et lere kenne en et meevierd. Al was 't mar één dag, dan ken d'r over meeprate.

Radijoo Één

Zo ging 't in de vroege ochtend van Ellef - Ellef fleet jaar op Radijoo Één ineens over 't Krabbegat. Tusse de fiele- en weerberichte deur vertelde de prissetatriese Astrid Kersseboom 'n kwetier lang over karneval, in 't biezonder over de Berregse Vastenavend en 't drage van gerdijne. Astrid Kersseboom, die wit netuurlek alles, omda ze al 'n paar jaar 'de Slimste Mens' titel et?! Mar asse dan entoesjast vertelt dassie d'r eige al jare onderdompeld in 't Berregse Vastenavendféést, wilde welles wete oe da zo gekomme n'is.

Eila Astrid, sins oenneer edde de Berregse Vastenavend lere kenne?

Via mijn vriendin Véronique Roeg, opgegroeid in Bergen op Zoom en nog altijd fervent Vastenavendvierder. We werkten samen bij Omroep Brabant en zij nam me mee. Op een gegeven moment, het zal inmiddels 33 jaar geleden zijn (dit verzin ik niet, echt waar!), kwam zij met het idee om

met een stel vrouwen naar Wagetjes Kijke te gaan. Waarom met een stel vrouwen, dat moet ik in de rest van Nederland altijd uitleggen, maar dat lijkt me hier niet nodig.

Ingeburregerd of toch nog een buitestaander?

Aan het dialect waag ik me niet, want ik ben een absolute buitenstaander. Bergenaren zullen ook hard lachen bij 'vieren', want meestal blijft het beperkt tot 1 dag of avond. Maar het is altijd zo heerlijk om weer even te ruiken aan deze traditie. Het plezier dat Krabben uitstralen is net een warm kacheltje.

Raar vollek die Berregenèere?

Haha, ja zeker! Het totale opgaan in dit feest, de uitdossingen. Wees eerlijk, wie gaat er nou met gordijnen, dweilen, oude bontjassen en belachelijke hoofddeksels de straat op? Mooier worden de meesten er niet van. Maar dat maakt het nou juist zo geweldig. Het gaat niet om 'mooi', het gaat om traditie, gemeenschap en het gevoel van één grote reünie.

Meedeine of verwondere?

Allebei. Als ik er ben kan ik me er

helemaal in storten, al ken ik niet álle liedjes. Maar als je niet meedoet, moet je niet komen, vind ik.

De wages: vollekskunst of kunst mè d'n gròote K?

Wisselend. Maar er zitten absoluut wagens bij waarbij je je ogen uitkijkt. Ik zou zeggen met een grote K: Krimmeneel mooi!

'n Werreme erinnering?

De warmste herinneringen zijn aan de vrouwen, waaronder ook Tienka en Erica Eykman, en met wie we altijd op stap gaan. We beginnen standaard met een heerlijke maaltijd en goede wijn, dat bier nemen we dan later op de avond wel voor lief. Het bijpraten van elkaar, wat is er in het afgelopen jaar bij iedereen gebeurd? Die gesprekken zijn in de loop van de jaren veranderd van 'wie is er zwanger' en 'hoe gaat het met je kinderen' naar 'hoe gaat het met je kinderen, hoe met je ouders' en 'wie is er oma'. Mooi toch? Hopelijk komen we ooit zelfs toe aan 'wie is er overgrootmoeder'.

AGGE MAR LEUT ET!

Wagetjes Kijke Vrouweavend

a Wagetjes Kijke op woensdagavend ok welles 'n avend vor de vrouwe' wor genoemd is nie iets van gistere. Oe da zo gekomme n'is? Eerst mar 's over 't Wagetjes Kijke zelf.

In de jare '50 bezocht de Prins in de weke voor d'n Gròote Optocht alle bouwklubs die 't Krabbegat rijk was. De bouwklubs zate 'er en der verspreid deur de stad. Van de Plataanstraat tot 't Fort en van 't Korebeursplein tot 't Gertrudaplein. De Prins, mè d'in z'n kielzog verslaggevers van de plaatselijke krante, was welkom. Mar 't liefst ielde de bouwers in die jare pottelkijers buite de deur. D'r wier zellefs mè wachtwoorde gewerrekt. Verslaggevers mochte summier beschrijve wa t'r gebouwd wier om zo de konkurense nie in de kaart te late kijke. 't Moes 'n verrassing blijve voor zowel 't pebliek as de zijrie. Tot die tijd bleef veul ge'eim.

D'r ware mar 'n paar bouwklups, zoas de Narrenkoppen, die wel 'n openavend organiseerde. Toen allef de jare '70 meerdere bouwklubs in 't Lindebaankepleks zate, konsentreerde 't Wagetjes Kijke z'n eige dèerzo. D'r wier deur de bouwers wel gewòon deurgebouwd. Dweilbendjes luisterde d'n avend op en 't was 'n komme n'en

plakke, mar 't is al jare zo da steeds meer vrouwe de woensdag voor de Vastenavend mè mekaar afspreke en nar 't Konterscherrep of de Stadsschuur trekke. De manne motte dan ok 's 'n avend tuis blijve, om op d'r jong te passe, bevobbeld. En de bouwers? Die staan 't in 't bouwkot tot in de late uurkes uit te legge.

UIT DE SCHATKIST VAN DE VASTENAVEND

'r wor as 't om Vastenavend-frutterije betreft éél wa verzameld. Wie et 'r nie 'n rijke of de kepleete serie veldtekes? D'r zijn d'r die mappe vol ebbe mè d'Ellef Gebòòje, toegangskaartjes en schooibrieve. Ok de Vastenavendkrant wor gespaard en dus bewaard. De edisie van dees jaar, 2023, zal over 100 jaar ok antiek zijn. Verzamelèer Paul Schepers zoekt naar parels. 'n Greep uit z'n schatkist.

'n Échte Corrie

Al éél veul jare zijn'k aan 't verzamele. Begonne mè veldtekes, dèernaar de vastenavendkrante, steuninsignes, Berregse kunst en Lucifermerreke. 't Mooiste van verzamele n'is, dagge oeneer ge alles denkt t'ebbe, d'r spesjaale éénmalege spulle n'op oew pad komme, waar d'r mar één of éél weineg van zijn.

Nim nou bevobbeld di Paverpol béeldje van Corrie Agenèers. Gewonne bij 't Gròot Berregse diktee in 2013. D'r is t'r mar ééntje van. Ielek jaar 'n nuuw béeldje voor de winnaar. Mar de mijne is in kleur en zelfe vin ik 'm de mooiste. En eerlijk gezeed è'k 'm toch mar mooi zelfe verdiend.

Spesjaale medallie en 'n kus kedo

Agge vroeger mè d'oew dweilbendje dikkels bij Jo Nuijten in de Ponderoos kwam, dan iel z'altijd bij oe dikkels dagge lengst kwam. De dweilbend die 't méeste de deur platliep, kreeg d'op Vette Dinsdag 'n spesjaale medallie van n'aar persòonlek, mè d'n dikke kus op allebei oew wange. En netuurlek 'n lekker kouw glaske bier. Ok van deze medallie ziede d'r nie veul mir.

Briefke van Ellef

Zo w'agge waar-schijnlek wel wit, was 2012 m'n leste jaar op de 's Gooiwage. Naar 22 jare me n'eige suf g'ouw'oerd t'ebbe, mocht ik afscheid neme van di d'erebaantje. Tijdes de Gròote Optocht op dinsdag kreeg ik 'n spesjaal briefke van n'ellef gulde in me n'ande gedouwe. Zoveul jare stikzuineg op gewist en nog steeds ongekreukt. Wie daddet gemakt eb, wit ik nie zeker, mar ik gelòof familie van Van de Watering uit de Koning Willem III straat. Onderaan staan de name Rob en Peet.

Kèk ok 's op FeesBoek: Berrege Verzameld

Wulde nog meer wete over verzamele: www.tveldteke.nl

Animal World

by Mulders

DIERENSPECIAALZAAK XL

Bergen op Zoom - Oudenbosch

www.animalworld.nl

RICOH

imagine. change.

Ricoh Europe SCM BV
Blankenweg 24
4612 RC Bergen op Zoom

Nooit de deksel
op oew neus!

Van Terheijden

Tel. (0164) 241246
www.vanterheijden.com
info@vanterheijden.com

20 JAAR
DE RIOOLSPECIALIST

Agge oew maske n'op zet
wittet dagge pas écht leut et!
'n Bietje sjiek of mistiriejeus?
mè gouwe'n oed of ròòje neus
Verkleed as Eks van Reimersswaal
da ken dees jaar ammaal
Want Wana zie d't in d'r koffiedik:
'Wie de leut et, et de toekomst'
Op naar Dietvorst en verruim d'oew blik!

Ede, verleeje n'en... in de TOEKOMST

IL MACCHERONE
ITALIAANS RESTAURANT

Blauwe Schuyt, RIJ MAR UYT!

oen in 1995 de slijptol in de stalen Blauwe Schuit uit 1946 gezet werd, en het met beton volgestorte boegbeeld naar de haaien ging, was het definitief voorbij. Het was mooi geweest. Deze Blauwe Schuit was op. Bijna 50 jaar had dit rijdend vaartuig meegereden in het officiële gedeelte van de Prinselijke Intocht en Gróote Optocht.

Bij de terugkeer van de Vastenavond in 1946, werd de Blauwe Schuit door de Stichting Vastenavond opnieuw in de vaart gebracht. Met de komst van de schuit werd Vastenavond ingeluid. De Blauwe Schuit, die in zes weken gebouwd werd, zou met aan boord Prins Nilles I, hoofdman Willem van Broekhoven (sr), twee bijnamen en de Leutige Ploeg, tijdens de Intocht, een zegetocht door de stad maken. Dat liep anders. Koning Winter gooide roet in het eten in de vorm van een dik pak sneeuw.

Toen op zaterdagmiddag 2 maart 1946 de prins met een hoogaars, met zijn nar voorop de boeg, bij de Bonte Brug aan de Kaai aanmeerde, moest er geïmproviseerd worden. Het was onmogelijk de Blauwe Schuit te laten rijden. Een in de haast bij Verbeek uit Halsteren gehaalde arrenslee deed de eerste na-oorlogse Vastenavond dienst als prinsenvaert. De leut was er niet minder om!

Met de Grote Optocht op dinsdagmiddag 5 maart 1946 kon de Blauwe Schuit alsnog uit het droogdok worden gehaald. Met een volle bemanning vertrok de schuit vanaf de opstelplaats aan de Zuid-Oostsingel en maakte een tocht naar de Grote Markt. 't Krabbegat maakte kennis met een, op historie gebaseerde, nieuwe Blauwe Schuit.

In 1934 waren er al plannen om een Blauwe Schuit te bouwen. De centen waren er, maar door allerlei omstandigheden is het toen niet doorgeslagen. Dat was anders in de middeleeuwen. Toen reed er wel een Blauwe Scute.

Gesellen der Blauwe Schuit

In de vijftiende eeuw waren in Bergen op Zoom vele gilden actief. Zo waren er onder meer het hand- en voetboogilde, het schuttersgilde en het rederijergilde de Vreugdenbloeme. De gildeleden van de Vreugdenbloeme traden op en gaven geregeld voorstellingen. Zowel bij kerkelijke als niet-kerkelijke feesten. Vaak waren dat mirakel- en mysteriespelen.

Er is ook sprake van een club met de naam de Gesellen der Blauwe Schuit. Dit waren de jonge gezellen van het schippersgilde die tijdens de ommegang met een Blauwe Schuit rondliepen. In het tijdschrift Sinte Geertruydsbronne wordt een link gelegd met de Blauwe Schuit en Blauwen Broers, een groep 'lustige gesellen'. Een spotgilde dat geen ander doel had dan feestvieren en 'leut maken'. Omdat de leden van dit spotgilde onnozele zotten waren en de kleur blauw in de volkssymboliek de betekenis van onder andere onnozelheid, schijn en bedrog heeft, noemden zij zichzelf Blauwen Broers.

Toch is het zeer twijfelachtig of er in Bergen op Zoom een dergelijk gilde van de Blauwen Broers heeft bestaan. In Antwerpen bestond er vermoedelijk al voor de dertiende eeuw een broederschap 'In den blauwe scuten'. In de middeleeuwen kende men meer zottengezelschappen met de namen: Kleefsche gekkenorde, de Aernouts-broeders en de Everaerts-broeders. Deze gildebroeders parodieerden het gildewezen. Ze hielden zich naast de rondgang met een narrenschip, ook bezig met

De Schuit uit 1946, getekend door Louis Weijts en in 1996 door Albert Moelker.

het maken van Vastenavond- en spotliedjes. Hierin werd vooral de spot met het overmatig drinken gedreven.

Schipkar 'Carrus Navalis'

Aan de leden van het spotgilde werden geen hoge eisen gesteld. Iedereen die de kunst verstond zoveel mogelijk flauwekul te maken was welkom. Vandaar dat het gilde uit leden van diverse pluimage bestond. In navolging van de Rederijers, die op toneelwagens en opbouwopodia's hun voorstellingen gaven, kwamen zij met een schip op wielen. Een schipkar, een 'Carrus Navalis' die op verschillende plaatsen en bij slechte weersomstandigheden, uit de regen, tocht en wind, kon worden weggezet.

Naast vertier en vermaak op de Blauwe Schuit was ze ook omgeven met een geur van wierook. Blauw is de kleur die hoort bij Maria. Bij de 'Crustogte' of 'Cruysomneganck', die door de Bergse straten trok, gaven de jonggezellen van het Schippersgilde met de Blauwe Schuit acte de présence en zorgden voor ontspanning na de devote stoet. Ook fungeerden zij als publiekstrekker. Dat de Blauwe Schuit een vaste waarde had en men er zuinig op was, kan afgeleid worden uit een aantal stadsrekeningen. Volgens een stadsrekening uit 1494 zou de Blauwe Schuit onderdak hebben gehad in de schuur buiten de Verloren Cost- of Begijnenpoort. De stadspoort stond in omgeving van de Goudenbloemstraat-Dumontsdreef. In een stadsrekening uit 1534 staat dat Jacop van Rausschem betaald is

om de schuit en de wapenschilden te schilderen.

Elf jaar later, in 1545, wordt de schuit weer geschilderd. In de stadsrekening komen we tegen dat Aert de schilder 'de Blau Scuyte geveerwt heeft.'

Terugkeer

Na eeuwen van afwezigheid reed er in 1946 weer een Blauwe Schuit. In het 'Vastenavondprogramma 1946', de voorloper van de Vastenavondkrant, schrijft Stadskrabbelaar, Korneel Slootmans: 'Dat het ontwerp van Jan van der Kreek veel sympathie mocht ondervinden van kunstkring 'De Bosschaert, beeldhouder Rikus Stoffels en een aantal constructeurs. Zonder de opoffering en werklust van tientallen arbeiders als metaalbewerkers, timmerlieden en schilders, die bereid bleken in hun vrije tijd, tot in de nacht, belangeloos aan deze praalwagen te werken'. Ook worden winkeliers en ondernemers van kleine bedrijven bedankt voor de sponsoring van materiaal.

De Blauwe Schuit vormde de apotheose van de stoet en oogste veel waardering bij het publiek en landelijke pers. Toch was men snel op de Blauwe Schuit uitgekeken. Het nieuwtje was er af. Bovendien was het geen Prinsenvaert meer. Dit kwam door het feit dat vanaf begin jaren '50 elk jaar een nieuwe Prinsenvaert gebouwd werd.

Weer Prinsenvaert

Het jaar van 700 jaar Heerlijkheid van Stad en Land van Bergen op Zoom

(1987) werd aangegrepen om de historische wagen in ere te herstellen. Ontwerper Joost Eykman baseerde zijn ontwerp op de oorspronkelijke tekening van Louis Weijts. Er kwamen weer dierenfiguren op en de tractor werd vervangen door zes paarden. De opgeknapte schuit kon er weer een paar jaren tegen. Tot 1995, toen was hij na 49 jaar aan vervanging toe.

Albert Moelker ontwierp een geheel nieuwe Blauwe Schuit, die tevens de Prinsenvaert was. Een belangrijk aspect werd meegenomen dat het een zelfrijdende wagen zou worden en dat de schuit ook na 1996 weer minstens 25 jaar mee zou gaan. Om de schuit niet te laten dobberen werd er in 1997 een 'Gilde der Blauwe Schuyte' in het leven geroepen. Een elfkoppig gilde van mannen en vrouwen in de leeftijd tussen de twintig en dertig jaar. Mannen: Van de vrouwen uitgerust en door de duvel naar zee gejaagd. Vrouwen: Van de kerels uitgerust en door de duvel naar zee gejaagd.

Nieuwe Koers

Na de Vastenavond van 2020 werd de voorbereiding voor een nieuwe Vastenavond door de coronapandemie abrupt afgebroken. Achter de schermen werden plannen gemaakt om 't Ezelskarreke te herbouwen en de Blauwe Schuit op een paar punten aan te passen. Het zou nog meer een rijdend spotschip moeten worden, met ruim speelruimte, om vooral veel 'flauwekul te verkopen.'

Een ontwerperscollectief van de Stichting Vastenavond boog zich over de ideeën en aanpassingen van de bestaande schuit. Dat mondde al snel uit in een nieuwe vormgeving. Een rigoureuze ingreep waarvoor de boeg en het achterstevan van de schuit tot het scheepsdek moest worden verwijderd.

Met de achterliggende wens om alternatief en milieuvriendelijk te bouwen werd afstand gedaan van polyester. De schuit zou uit hout worden opgetrokken. Losse attributen en rekvisieten daargelaten. De spirit om te bouwen was er, maar de door de pandemie gesloten bouwketen en het niet doorgaan van de Grote Optocht in 2021 en 2022, werd het ongewild een meerjarenproject.

Met 'de leut in zicht' sterven we af op de dag van de Prinselijke Intocht op 18 februari 2023. Dan zullen Prins Wannes III en zijn nar met zijn gevolg, zoals het sprookje wil, vanuit 'de Slikke van de Schelde', met volle kracht vooruit, het Krabbegat binnen rijden.

Dit is een samenvatting van een artikel uit de Waterschans, december 2022

Het 3D model van het boegbeeld.

Links de oude en rechts de nieuwe Blauwe Schuit.

11 bonnen voor €30,-

LEUTNEUTBON 2023

Bourgondiër
De Schorre
De Stoelemat
Den Enghel
Café Geen Flauw Idee
Spiritum
De Markies
La Grotta
De Wereld
Pommes Youpes
Marco's Intermezzo
Waldolala Bar en Bikken
Tapasbar Casa de Castro
Pannekoekenparadijs
Het Groene Paard
De Grote Slok
't Hoefke
Café de Kaai

Het Provoosthuis
R&B Café die Twee
Showboat
De Mortier
De Stadskelder
Schenklokaal Prinsheerlijk
't Spuihuis
Anja's Oosterwaal
De Kleine Vijzel
Willy's Pizzeria &
Doner Kebab
Het Zwijnshoofd
Broodjeszaak het 4de
Café Krijnen
Havenkwartier
Bistrobar Marco
Het Dobbertje

Moustache
O'Carolans
Teerkamer
Biercafé De Loco
Il Maccherone
Fyesta
Zithoek
Don Camillo Bar
Stadhouder
De Ponderosa
Het Slik

Alle cafés zijn om 02.00 uur gesloten ook tijdens de weekeinden voor de Vastenavond. Laat uw (lege) glas in het café.
Hou het in de kleine uurtjes rustig op straat.